

Pieter Koster is belastingadviseur
bij Profinis Accountants & Adviseurs te Urk

Foto: Frank Jansen

Niet voorziene productiviteit

Controleer om de vijf tot zeven jaar uw testament

Productiviteit is een kengetal dat de verhouding tussen inspanning en resultaten inzichtelijk maakt. Als we spreken over de productiviteit van de werknemer dan hebben we het vaak over het aantal geproduceerde goederen per tijdseenheid. De productiviteit van een bedrijf dat grafkisten maakt kan worden weergegeven door het aantal grafkisten dat per arbeidsuur wordt geproduceerd. Is er een relatie tussen productiviteit en het testament? Als adviseur kom je in de praktijk soms verrassende wendingen tegen.

Als wij als adviseur met de klanten in gesprek raken over bijvoorbeeld het testament dan is een veel gehoorde opmerking: "Tja, dat is er eigenlijk nog niet van gekomen". Door allerlei beslommeringen is dit onderwerp iedere keer op de lange baan geschoven. Soms heeft dat te maken met drempelvrees voor de notaris, soms omdat men er niet in slaagt voor zichzelf te bepalen wat er in een testament moet worden opgenomen. Maar als zaken toch op papier staan, blijkt veelal dat dit toch een bepaalde rust geeft. In een testament wordt vastgelegd wat er na overlijden met de nalatenschap moet gebeuren. Er kunnen bepalingen zijn opgenomen over wie moet erven of juist wie niet en onder welke voorwaarden. Ook kunnen er bepalingen zijn opgenomen over wie de nalatenschap moet afwikkelen. Een goede bezinning is vooraf nodig. Dit betekent niet dat er daarna omstandigheden kunnen zijn dat het testament een aanpassing behoeft. Een tweetal voorbeelden kunnen dit duidelijk maken. Stel u bent succesvol ondernemer en u hebt een eigen uitvaartbedrijf opgebouwd; dan ziet u uiteraard liever niet dat na uw overlijden dit bedrijf ten onder gaat. U zult zich nu moeten bezinnen op de bedrijfsopvolging en de financiële gevolgen van uw overlijden. Als er geen testament is, geldt het wettelijk erfrecht. De gehele nalatenschap gaat in eerste instantie naar de langstlevende. De kinderen krijgen hun erfdeel in de vorm van een geldvordering die zij pas kunnen opeisen na het overlijden van die langstlevende. De wettelijke regeling kan

problemen geven wanneer niet de langstlevende echtgenoot, maar een van de kinderen in het bedrijf werkt en het bedrijf wil voortzetten. U zult nu echt iets moeten regelen, waardoor de continuïteit van uw uitvaartbedrijf na uw overlijden is verzekerd.

Het tweede voorbeeld is een praktijkcasus die ik onlangs tegenkwam. Opa en oma waren dolgelukkig met hun eerste kleinkind dat ongeveer 25 jaar geleden geboren werd. Ten tijde van de geboorte lieten zij hun testament opstellen door een notaris. In dat testament werd toen de bepaling opgenomen dat elk kleinkind bij het overlijden van zowel opa als oma een geldbedrag zou verkrijgen ter hoogte van de vrijstelling voor kleinkinderen. Het bedrag werd niet vermeld. De vrijstelling bedroeg toentertijd ongeveer 2.000 gulden per kleinkind. Nadien werd het testament niet meer aangepast. Onlangs overleden opa en oma bijna gelijktijdig. In de tussentijd hadden enkele van de eigen kinderen een productiviteit aan de dag gelegd die toentertijd niet was voorzien. Inmiddels waren er twintig kleinkinderen en de vrijstelling per kleinkind was opgelopen tot bijna € 20.000. De hoogte van de nalatenschap bedroeg € 380.000. Het behoeft weinig inlevingsvermogen dat de eigen kinderen van opa en oma op zijn zachtst gezegd niet blij waren met deze verdeling. Zeker omdat een van de kinderen van opa en oma inmiddels negen eigen kinderen had en een ander kind ongehuwd was gebleven en geen kinderen had.

Het advies is dan ook om eens per vijf tot zeven jaar een afspraak te maken met uw belastingadviseur of notaris om uw testament te laten controleren. De redenen kunnen hiervoor zijn: gewijzigde wetgeving, wijzigingen in uw vermogen, nieuwe mogelijkheden in het testamentenadvies, wijzigingen van uw wensen of een niet voorziene productiviteit die wij hier meer fijngevoelig samenvatten met de woorden 'wijzigingen in uw familiale omstandigheden'. ◀